

Länstyrelsen
Gävleborg

Protokoll från möte med Viltförvaltningsdelegationen den 30 augusti 2023

Information om dokumentet

Detta är en digitalt tillgänglighetsanpassad webbversion av protokoll som är daterat den 30 augusti 2023. Det godkända originaldokumentet finns arkiverat i vårt digitala ärendesystem och har diarienummer 6469-2023.

Avsändare är Länstyrelsen Gävleborg.

Ordinarie ledamöter

Veronica Lauritzen, ställföreträdande ordförande
Stefan Embretzen, politisk företrädare (SD)
Håkan Krantz, politisk företrädare (SVG)
Ingrid Hedin Amrén, politisk företrädare (S)
Johan Lundberg, jakt- och viltvårdsintresset
Anders Ekholm, naturvårdsintresset
Jenny Olsson, naturvårdsintresset
Joakim Helmbrant, friluftintresset
Ann-Charlott Zetterlund, ägare och brukare av jordbruksmark
Kjell Johansson, lokalt näringsliv och turism
Magnus Bergman, yrkesfisket
Stefan Olander, fäbodbruket

Ersättare

Tomas Falk, naturvårdsintresset
Henrik Björkman, skogsnäringen

Föreläsare

Maria Levin, Viltskadecenter

Representanter från Länstyrelsen

Sandra Wahlund, enhetschef
Simon Viklund, vilthandläggare
Elina Eriksson, vilthandläggare
Marielle Cambronerio, vilthandläggare

Emma Engvall, vilthandläggare
Emma Forsgren, vilthandläggare

Val av justerare

Håkan Krantz föreslogs och valdes till justerare.

Fastställande av dagordning

Delegationen godkänner och fastställer mötets dagordning.

Genomgång av föregående mötesprotokoll

Protokollet från mötet den 26 maj 2023 läggs till handlingarna.

Samråd: Licensjakt efter lodjur 2024

Länsstyrelsen inleder med en bakgrund inför beslut om licensjakt efter lodjur år 2024. Det av viltförvaltningsdelegationen beslutade förvaltningsmålet för lodjursstammen i Gävleborgs län ligger för närvarande på 13 familjegrupper. Enligt det senaste årets inventering ska det finnas ungefär 20 familjegrupper i Gävleborgs län. Detta antal omfattar även de djur som fälldes under licensjakten 2023, men omfattar inte de lodjur som föddes under samma år. Länsstyrelsen informerar vidare om att samverkan med övriga län sker och att eventuellt beslut om licensjakt efter lodjur brukar fattas under december månad.

Med samrådet önskar länsstyrelsen att ledamöterna ger inspel på och lyfter synpunkter som berör frågan om beslut om licensjakt för 2024. Inspel önskas inom frågorna: områdesindelning, tilldelning (fördelning mellan jaktområden, honkvot, etcetera) och eventuellt övriga synpunkter.

Företrädare från naturvårdsintresset menar att intresset är mycket kritiska till licensjakten. De menar att fastställd data över antalet lodjursangrepp gör det befogat att ställa sig frågande till varför licensjakt måste bedrivas.

Socialdemokraternas företrädare ställer frågan om för- respektive nackdelarna med genomförande av licensjakt samt hur antalet familjegrupper fastställts till det beslutade antalet.

Företrädare för intresset ägare och brukare av jordbruksmark poängterar att skadorna orsakade av lodjur troligen är så pass låga med anledning av att förvaltningen fungerar och att licensjakt genomförs utifrån de mål som satts i förvaltningen.

Länsstyrelsen uppger att förvaltningsmålen är beslutade i viltförvaltningsdelegationen och att underlaget för hur de aktuella förvaltningsnivåerna beslutades framgår i det underlag som togs fram inför det aktuella beslutet. Länsstyrelsen önskar att delegationen återgår till syftet med samrådspunkten.

Företrädare för skogsnäringen vill veta om aktuell jakttid för lodjur. Länsstyrelsen informerar att jakttiden är beslutad med start den 1 mars och att detta inte är något som kan justeras på länsnivå.

Företrädaren för jakt- och viltvårdsintresset påtalar att de anser att den beslutade jakttiden är dålig då det vore bättre att få genomföra jakten tidigare på året för att bland annat ha bättre spårförhållanden. Vidare påtalas även inventeringen där företrädaren menar att de anser att frågan om bytestätheten i Gävleborgs län inte bör jämföras med den i fjällnära områden och att inventeringen skulle kunna göras mer relevant utefter länets förutsättningar.

Företrädare för naturvårdsintresset ställer frågan om licensjakten inte skulle inkräkta på brunstperioden om jakttiden skulle tidigareläggas.

Företrädaren för jakt- och viltvårdsintresset menar då att licensjakten skulle närma sig brunstperioden om jakten tidigarelades.

Samråd: Älgvårdsfonden

Länsstyrelsen redogör kort om älgvårdsfonden, vilka inkomster fonden har i form av fällavgifter samt avgift för registrering av fastighet i älgjaktsområden. Vidare tas fondens ekonomiska läge upp samt att myndigheten redogör för det underskott som fonden står inför trots de ökade fällavgifterna under jaktåret 2023/2024.

Länsstyrelsen lyfter frågan till viltförvaltningsdelegationen för att höra hur delegationen ställer sig till att fortsatt bevilja medel för forskningsprojekt samt älgskyttebanor i länet.

Naturvårdsintresset företrädare meddelar att de säger ja till att fortsatt bevilja medel till forskningsprojekt men ställer sig frågande till fortsatt beviljande av bidrag till älgskyttebanor.

Socialdemokraternas företrädare ställer sig frågande till om den ökade kostnaden för förvaltningen endast omfattar IT-stöden.

Länsstyrelsen meddelar att det inte enbart är IT-stöden som ökat i kostnad men att länsstyrelsen med anledning av hur förvaltningen idag fungerar också har en större personalkostnad både när det kommer till arbetet med älgförvaltnings- och älgskötselplaner samt registreringar.

Företrädaren för intresset ägare och brukare av jordbruksmark menar att något måste vara fel om kostnaderna stiger. Intresset anser vidare att det är viktigt med bidrag till älgskyttebanor, men att det nödvändigtvis inte betyder att det inte är viktigt att stödja forskningen. Forskningen bör dock vara sådan som förvaltningen får ut något av för att det ska vara värt kostnaden.

Företrädaren för lokalt näringsliv och turism lyfter frågan om vilken aktör som efter senaste mötet med delegationen tog på sig ansvaret att arbeta vidare med frågan om älgförvaltningen i länet.

Länsstyrelsen meddelar att myndigheten har tagit sig an att arbeta vidare med frågan och återkommer med mer information framöver.

Företrädaren för jakt- och viltvårdsintresset menar att de ser positivt på att nyttja medel ur fonden för sådant som går tillbaka till jägarna men anser också att det är viktigt att se över kostnaderna för förvaltningen i stort.

En av företrädarna för naturvårdsintresset undrar vem som äger skyttebanorna samt om det finns möjlighet till att föra dialog med försvaret för att eventuellt kunna använda sig utav deras anläggningar.

Sverigedemokraternas företrädare påtalar att skyttebanorna ofta ligger på privat mark men att de ofta administreras av viltvårdsföreningar eller lokala jaktlag/klubbar. Företrädaren menar vidare att det är viktigt att vi har bra älgskyttebanor runt om i länet.

Intresset för lokalt näringsliv och turism informerar om att det inte finns möjlighet att nyttja de anläggningar som försvaret förfogar över av olika skäl. Företrädaren menar vidare att det måste finnas säkra älgskyttebanor vilket gör att de anser att det fortsatt finns fog att kunna ge bidrag till byggnation och renovering av älgskyttebanor i länet.

Socialdemokraternas företrädare meddelar att de ställer sig positiva till brukande av fonden för älgskyttebanor men ställer sig något tveksam till nyttjande av medel till forskning.

Information: Miniminivåer stora rovdjur

Länsstyrelsen redogör för en kortare bakgrund gällande miniminivåerna för de stora rovdjuren och den pågående arbetsprocess som syftar att inför 2024 ta fram nya underlag till miniminivåer på både läns- och rovdjursförvaltningsområdesnivå.

Länsstyrelsen informerar vidare om arbetsgången och tidplanen där det framgår att länsstyrelsen ska ta fram förslag på miniminivåer för att sedan pröva frågan om godkännande i viltförvaltningsdelegationen.

Länsstyrelsen fortsätter med att påminna om de förändringar som gjorts inför den pågående minimiprocessen där det framgår att:

- miniminivåerna ska anges i antalet individer.
- miniminivån för varg ska endast anges på rovdjursförvaltningsområdesnivå (för björn, järv och lodjur ska länsstyrelsen som tidigare lämna förslag på både läns- och rovdjursförvaltningsområdesnivå).

- de förslag till miniminivåer som lämnas till Naturvårdsverket får inte innebära att upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arterna i deras naturliga utbredningsområde försvåras.

Länsstyrelsen informerar även om den generella inriktning som myndigheten arbetar utefter vad gäller miniminivån för respektive art.

Myndigheten ger därefter en lägesuppdatering om vad som sker i närtid och vad som komma skall. Länsstyrelsen samverkar med övriga län och arbetar nu för att komma fram till ett förslag och länsstyrelsen påminner om att delegationen har möjlighet att komma med inspel.

Under mötet den 8 december kommer länsstyrelsen presentera förslagen och delegationen kommer då pröva frågan om godkännande. Alla länsstyrelser i mellersta rovdjursförvaltningsområdet kommer sedan lämna sina förslag till samverkansrådet den 14 december.

Länsstyrelsen lämnar därefter plats för inspel, frågor eller funderingar från delegationen.

Socialdemokraternas företrädare ställer frågan om hur möjligheterna ser ut för vargetableringar i området både norr och söder om det Gävleborg i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Företrädaren önskar även höra från länsstyrelsen hur arbetet går och hur de tror att samarbetet kommer att fortsätta mellan förvaltningsområdena.

Länsstyrelsen informerar om Naturvårdsverkets inställning där det framgår att det ska finnas varg i hela utbredningsområdet förutom i de alpina områdena och i förekommande renbetesland. Länsstyrelsen påtalar även att det finns en uttalad vilja att fördelningen mot det södra rovdjursförvaltningsområdet ska öka för att således få en större spridning av vargstammen i landet. Länsstyrelsen anser att vägledningen från Naturvårdsverket är tydlig vilket bidrar till att samarbetet och arbetsgången inom rovdjursförvaltningsområdet är bra.

Ledamot från intresset för lokalt näringsliv och turism lyfter att förvaltningen måste göra sitt för att utvidga vargens utbredningsområde och därmed minska tätheten där den är som störst.

Företrädarna från naturvårdsintresset ställer frågan om gynnsam bevarandestatus (GYBS) och hur det är framtaget samt på vilka grunder nivåerna fastställts. Vidare lyfter intresset att det förekommer forskning som skiljer sig från de nivåer som Naturvårdsverket beslutat och som sedan rapporteras till EU. Företrädarna för naturvårdsintresset lyfter även att de anser att glappet mellan miniminivå och förvaltningsnivå är litet.

Länsstyrelsen menar att det finns grunder för GYBS och hur det tagits fram.

Information: Nationell förvaltningsplan för stora rovdjur

Länsstyrelsen ger en kort bakgrund av det myndigheten vet om den pågående arbetsprocessen hos Naturvårdsverket för att ta fram en ny förvaltningsplan för de stora rovdjuret. Den senaste informationen länsstyrelsen fått är att planen förhoppningsvis kan komma ut under andra halvan av september. Länsstyrelsen påtalar att Naturvårdsverket hade en förvaltningsplan redo under förra hösten, men att den remissutgåvan inte gick igenom i den slutliga granskningen.

Företrädare för naturvårdsintresset menar att de hoppas på bättre och tydligare underlag bland annat gällande säkerhetsmarginaler.

Information: Licensjakt björn 2023

Länsstyrelsen inleder med en kort bakgrund till det beslut om licensjakt efter björn som myndigheten fattade den 13 juni 2023. Enligt beslutet fick 140 björnar i fällas i Gävleborgs län. Tilldelningen omfattade hela Gävleborgs län och länet var därmed inte uppdelat i några delområden. Inför jakten hade 231 åtlar anmälts till länsstyrelsen. Under pågående licensjakt hade länsstyrelsen två besiktningsstationer, en i Ljusdal och en i Åmot samt ett antal mobila besiktningsmän som genomförde besiktningar i sina respektive närområden.

Länsstyrelsen fortsätter med en summering av licensjakten som avslutades den 27 augusti klockan 11:11. Sammantaget fälldes 136 björnar, varav 81 honor och 55 hanar. Fyra björnar påsköts och avräknades från tilldelningen, dessa björnar kunde inte återfinnas under genomförda eftersök men bedömdes som träffade. Ytterligare nio björnar påsköts men friskförklarades. Medelvikten för de fällda honorna var 111 kg och för hanarna 108 kg.

Företrädare från naturvårdsintresset hade inför mötet önskat tillägga en övrig fråga till dagordningen gällande den olycka som ägde rum i Enskogen den 21 augusti. Länsstyrelsen redogör kort för de uppgifter länsstyrelsen haft kännedom om gällande olyckan och poängterar att den större delen av myndighetens kännedom och information kommer från media.

Företrädare från naturvårdsintresset undrar om åteljakten innebär större risk för olyckor eller om det finns andra aspekter av jakten som kan leda till större risk för olyckor. Intresset ställer även frågan om användande av åtelkameror kopplat till jakten och nyttjande av motorfordon vid genomförande av jakten.

Länsstyrelsen menar att det egentligen är svårt att säga vad som skulle kunna leda till större risker under jakten men att användandet av hund kan vara något som retar björnen som jagas. Länsstyrelsen meddelar att det varit tillåtet att använda åtelkamera under jakten och att nyttjande av motorfordon under jakt är förbjudet.

Företrädare för jakt- och viltvårdsintresset undrar hur länsstyrelsen upplevt licensjakten. Länsstyrelsen meddelar att jakten i stort fungerat bra men att det inkommit några samtal med synpunkter där myndigheten nu tittar på om det är några åtgärder som behöver vidtas.

Ytterligare en fråga från naturvårdsintressets företrädare är hur många björnar länsstyrelsen vid besiktning noterat hade vätska i spenarna och om dessa honor även haft dragna spenar.

Länsstyrelsen meddelar att det utav alla honor var fyra med vätska i spenarna men ingen utav dessa hade dragna spenar.

Information: Älgjakten 2023/2024

Länsstyrelsen presenterar information gällande årets älgjakt som inleds i länets norra delar den 1 september. Beslutet om jakttider och brunstuppehåll fattades av den frånträdande viltförvaltningsdelegationen år 2022 och omfattar årets och nästa års jakttider.

I länets nordligt belägna älgförvaltningsområden inleds jakten den 1 september med ett brunstuppehåll mellan den 25 september och 6 oktober. I länets södra älgförvaltningsområden inleds jakten den 8 oktober. Jakten får därefter bedrivas fram till och med sista januari 2024.

Länsstyrelsen nämner kort det beslut om fällavgifter som fattades den 15 juni 2023 där årets fällavgifter beslutades till 900 kronor för vuxen älg och 300 kronor för kalv.

Länsstyrelsen redogör vidare för en sammanställning av samtliga älgförvaltningsområdens mål för avskjutning. Målsättningen är att 2647 älgar ska fällas under jaktsäsongen 2023/2024, varav 1434 vuxna och 1213 kalvar. Av de vuxna djuren ska 784 handjur och 650 hondjur fällas. Detta innebär att det genomsnittliga målet för avskjutningen i Gävleborgs läns älgförvaltningsområden är 1,3 älgar per 1000 ha.

Ledamot för skogsnäringen menar att de är oroade över att det inte går att behålla det lokala engagemanget då länsstyrelsen kommer med synpunkter på inlämnade planer och att planerna korrigeras av myndigheten.

Länsstyrelsen menar att det funnits fog att göra justeringar i de inkomna älgförvaltnings- och älgskötselplanerna. Dels eftersom uppgifterna som presenterats i vissa planer saknar motivering till uppgifterna tydligt avviker från de faktabaserade underlagen som finns. Dels på grund av att nästan alla förvaltnings- och skötselplanerna inkommit så pass sent, kombinerat med stora påtryckningar om att få veta vad den aktuella tilldelningen vid jaktstart, att möjligheten att skicka tillbaka planerna för revidering inte har varit möjlig om planerna skulle vara fastställda och godkända innan jaktstart. Länsstyrelsen belyser också att en del förvaltningsplaner fastställts

med en målsättning och att de inkomna skötselplanerna uppgår till en helt annan avskjutning än den beslutade i förvaltningsplanen.

Länsstyrelsen poängterar med anledning av dessa situationer vikten av att följa de tidsramar som finns satta i den regionala förvaltningsplanen. Myndigheten vill vidare också påtala att länsstyrelsen roll är att fastställa rimliga planer och att det är därför korrigeringar görs.

Företrädaren för intresset ägare och brukare av jordbruksmark ställer frågan om varför planerna kommer in så pass sent.

Länsstyrelsen menar att det finns uttryckta datum för när planerna ska vara länsstyrelsen tillhanda, men att myndigheten varit flexibel de senaste två åren då underlaget från den nationella beräkningsmodellen lämnats ut sent till förvaltningen varav underlaget i år blev ytterligare försenat.

Företrädare från naturvårdsintresset undrar om förhållandet i älgstammens utveckling är detsamma som det har brukat se ut. Länsstyrelsen informerar att det är älgförvaltningsgrupperna som tar fram underlaget till förvaltningsplanerna och därmed är den instans som ska sätta målbilden för respektive förvaltningsområde.

Ägare och brukare av jordbruksmarks företrädare funderar om det behövs mer utbildning, i och med att det byts ledamöter i förvaltningsgrupperna och varför engagemanget tryter. Vidare menar de att sena planer kostar ytterligare pengar i älgförvaltningen.

Länsstyrelsen menar att när det inkommer en plan som stämmer överens, så blir arbetsbördan betydligt mycket mindre. Länsstyrelsen lyfter även att det under hösten ska inledas en ny nomineringsprocess för förordnandet som ledamot i älgförvaltningsgrupperna i Gävleborgs län, vilket kommer innebära att det kommer genomföras fler utbildningsinsatser riktade till älgförvaltningsgrupperna.

Företrädare för intresset lokalt näringsliv och turism menar att de gamla planerna varit för höga, eftersom målen i vissa områden konsekvent inte nås. Vidare menar företrädaren att problematiken kopplat till engagemang kan kopplas till att markägarsidan som oftast representeras av de stora skogsbolagen sitter med veto i frågorna.

Företrädaren för skogsnäringen påtalar att de arbetar med samverkan och att många av älgförvaltningsgrupperna är överens och känner lika mycket frustration både från markägar- och jägarsidan.

Länsstyrelsen meddelar att myndigheten vill vara så transparent som möjligt. Det underlag myndigheten stödjer sina korrigeringar på är de underlag som skickats till samtliga älgförvaltningsgrupper där samtliga i grupperna har tillgång till underlaget. Länsstyrelsen sitter således inte med

några andra siffror eller något som inte finns tillgängligt för alla i förvaltningen.

Företrädare för lokalt näringsliv och turism påtalar att vi har en låg älgstam i länet idag vilket också påverkar turismen. Vidare menar företrädaren att om justeringar av planer gjorts bör det innebära att planerna som lämnats in inte varit korrekta.

Företrädaren för jakt- och viltvårdsintresset menar att det läggs ned stora mängder pengar på en förvaltning där målen missas med marginal och att älgstammen i länet är på nedgång.

Presentationer av intressen och organisationer

Länsstyrelsen lämnar över ordet till företrädaren för intresset Ägare och brukare av jordbruksmark som ges möjlighet att presentera sina tankar kopplade till viltförvaltningen, utifrån vilken roll det egna intresset är en del av förvaltningen samt hur de förvaltar deltagandet i delegationen ut mot sitt intresse och länets invånare.

Eftersom företrädare från Moderaterna uteblev, flyttas deras presentation till ett nytt tillfälle.

Gästföreläsning: Viltskadecenter

Gästföreläsare Maria Levin från SLU Viltskadecenter (VSC) presenterar verksamheten som nationellt centrum för kunskap om viltskador på uppdrag av Naturvårdsverket. Uppdraget har pågått sedan 1996 och Viltskadecenter samverkar idag med myndigheter, lantbrukare och intresseorganisationer.

Viltskadecenter arbetar för hela landet och jobbar inom olika fokusområden, bland dessa är de stora rovdjuren och stora fåglar som båda omfattar flera arter. Viltskadecenter är även delaktig i bland annat kunskapsinsamling, inventeringar och utbildning av personal, exempelvis länsstyrelsens fältpersonal. Centrumbildningen håller även med nyhetsbevakning och med egna publikationer på deras hemsida.

Övriga frågor

1. Information om skydds jakt efter skarv.

Länsstyrelsen informerar om att skyddsjakten efter skarv pågår till och med sista oktober och att 332 fällda skarvar rapporterats inför mötet.

Länsstyrelsen informerar även kort om det tillstånd till oljering som beviljades i Gävle kommun. Enligt rapporteringen från de två genomförda oljeringstillfällena har oljeringen gått till som planerat.

Nästa möte

Länsstyrelsen informerar om att nästa möte äger rum den 8 december, klockan 13.00-16.00 på Gävle Slott.

Mötet avslutas

Protokollets upprättande och godkännande

Protokollet har godkänts av ställföreträdande ordförande Veronica Lauritzen efter att det upprättats av sekreterare Emma Forsgren. Håkan Krantz har justerat protokollet innan godkännande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post gavleborg@lansstyrelsen.se, postadress
Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle, eller ring vår växel 010-225 10 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/gavleborg.